

T.B.M.M.
HAKLARIN DENGELENMESİ
Gül, Siyasetçi
Soy: 9976
Tarih: 30.11.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 30.11.2020

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Cezaevlerinde devam eden hak ihlallerine ilişkin kalıcı bir çözüm üretilmemiş olup bilhassa hasta mahpusların durumu son derece can yakıcı boyutlara varmıştır. Özellikle hasta mahpusların tedavilerinin engellenmesi yaşanan başlıca hak ihlallerinden biridir. 2013 yılında yapılan yasal düzenlemeyle hasta mahpusları serbest bırakma kararı Adli Tıp Kurumu'na verildiyse de, savcılarının yetkilerini keyfi kullanımı sonucu birçok hasta mahpus rapor beklerken yaşamını yitirmiştir. Geline aşamada ise pandemi etkisi, hasta mahpusların durumunu daha da ağırlaştırmış, hastalık ve ölüm risklerini artırmıştır. Korona salgını bahane edilerek mevcut hasta mahpusların rutin muayene ve tedavileri yapılmazken, korona olan hastaların tedavi ve izolasyon süreci de sağlıklı bir şekilde yürütülmemiştir. İnsan Hakları Derneğinin 31 Mart tarihindeki verilerine göre; Türkiye cezaevlerinde halihazırda 590'ı ağır olmak üzere en az bin 564 hasta tutuklu bulunmaktadır. Ancak hasta tutuklulara dair bilgilere ulaşmak giderek zorlaşmaktadır. Mehmet Emin Özkan, Dürri Kaygusuz, Fatma Tokmak, Ebedin Abi, Hayati Kaytan, Abdullah Turan, Semire Direkçi, Mehmet Yamaç, Dicle Bozan, Ali Kaya ve pek çok tutuklu ve hükümlü ağır hastadırlar. Bu anlamda salgında risk grubundadırlar. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 8 Kasım tarihinde 'Kovid-19 Pandemi Sürecinde Ceza İnfaz Kurumları' başlıklı raporuna göre; 368 cezaevinden 117'sinde koronavirüs testi pozitif çıkan tutuklu bulunduğu ifade edilmiştir. Ancak testleri pozitif çıkan toplam tutuklu ve hükümlü sayısının verilmemesi kaygıları artıran bir unsurdur. Söz konusu rapora göre, salgın nedeniyle cezaevlerinde 12 tutuklunun yaşamını yitirdiği ifade edilirken İHD'nin tespitlerine göre 2020 yılı içinde hastalık nedeniyle yaşamını yitiren hasta tutuklu sayısı en az 49 olarak dile getirilmektedir. Hastalığın yayılma hızı ve bulaş riskinin yüksek olması bu ifade edilen rakamların daha da artacağına dair ciddi bir kaygı uyandırmaktadır. Kronik hastalığı bulunan çok sayıda

37562

hasta mahpusun varlığı ise virüsün bulaşması halinde yaşam hakkı ihlallerine neden olacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlığınız verilerine göre 2020 yılı itibariyle Türkiye genelindeki cezaevlerinde bulunan hasta mahpusların sayısı kaçtır? Hasta mahpusların cezaevlerine, tutukluluk ve hükümlülük durumları ile yaşa ve cinsiyete göre dağılımı nasıldır?
- 2- Bakanlığınız verilerine göre cezaevlerinde bulunan hasta mahpusların hastalıklarına ve hastalıklarının derecelerine göre bir çalışma yapılmış mıdır? Şayet böyle bir çalışma yapıldı ise elde edilen bulgular nelerdir?
- 3- İktidarınız müddetince cezaevinde yaşamını yitiren mahpus sayısı nedir? Cezaevindeyken yaşamını yitiren mahpusların cezaevlerine, tutukluluk ve hükümlülük durumları ile yaşa ve cinsiyete göre dağılımı nasıldır?
- 4- Yalnızca geçtiğimiz mart ayından yani pandemi ilanında itibaren cezaevinde koronadan kaynaklı olarak yaşamını yitiren mahpus sayısı nedir?
- 5- Son 8 ay içerisinde toplam kaç mahpus korona olmuştur? Tedavi süreçleri nasıl işletilmiştir?
- 6- Salgın hastalığın yoğun olduğu cezaevleri ve mahpusların cezaevlerine göre dağılımı ne şekildedir?
- 7- Hastalığın bulaşmaması adına cezaevlerinde ne tür önlemler alınmaktadır?
- 8- Cezaevlerinde maske sayısının son derece sınırlı olması, koşulların kalabalık oluşu ve hijyen koşullarının sağlanmaması hastalık riskini artırmıyor mu? Buna dair neden kalıcı önlemler alınmıyor?
- 9- Neden ve hangi dayanakla hasta hakları çerçevesinde “hasta insanın” tıbbi müdahale ve tedavi olanakları, cezaevindeki mahpuslar için kısıtlanmaktadır?
- 10- Ağır hasta mahpusların tahliyelerinin sağlanmasına dair bir gündeminiz olacak mıdır?
- 11- Mevcut hasta mahpusların “hasta hakları” ve “sağlığa erişim hakkı” çerçevesinde tedavilerinin yapılması ve iyileşme koşullarının sağlanmasına ilişkin bir çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 12- Hasta mahpusların durumuna ilişkin verilecek olan kararlarda ATK’nin tek yetkili olmasından kaynaklı sorunların giderilmesi adına diğer hastane raporlarının da kabulüne yönelik bir çalışma yapılacak mıdır?
- 13- Cezaevinde yaşamını yitiren ve aileleri ile vedalaşma hakkını dahi kullanamayan mahpusların varlığı bağlamında Mehmet Emin Özkan, Dürri Kaygusuz, Fatma Tokmak, Ebedin Abi, Hayati Kaytan, Abdullah Turan, Semire Direkçi, Mehmet Yamaç, Ali Kaya Dicle Bozan gibi ağır ve kronik hasta mahpusların tahliyelerini içeren yasal düzenlemeler yapılacak mıdır?